

Velká kniha vtipu

Petra Urbana

Velká kniha vtipu

Petra Urbana

Petr Urban

se narodil 8. 8. 1960 v Jablonci nad Nisou. Vyučil se nástrojařem, ale tím se živil jen sedm let. Jeho život se nese ve znamení sportu a výtvarné činnosti. Žije ve Smržovce a rodné Jizerské hory by nikdy neopustil. Je ženatý, manželka Inka (1964) je jeho manažerkou a spolupracovnicí. Má dospělé děti Markétu (1983), výtvarnici a fotografku, a Petra (1987), který vede pražskou Pivnici u Pivrnce, díky nim je i šťastným dědečkem Melanie (2010) a Liliany Anudari (2016).

Petr Urban je především známý jako populární český kreslíř a ilustrátor, z jehož pera před třiceti lety vzešla, dnes již českým národem obdivovaná, postavička Rudy Pivrnce, která zosobňuje s humorem a mírou nadsázky lidské vlastnosti a prožívá neskutečné příběhy. Kreslené vtipy rozličných témat se objevily už v šedesátce autorových knih, v kalendářích, na stránkách novin a časopisů. Je také autorem kresleného Pivrnceva betlému. Věnuje se i ilustracím knih jiných autorů. Velkou životní nabídkou, a výzvou zároveň, se staly ilustrace světové klasiky Jaroslava Haška *Osudy dobrého vojáka Švejka*. Urbanovy obrázky doprovázejí i Nerudovy *Povídky malostranské*. Vyšly mu také dvě knihy vtipů v německém jazyce, kniha v anglickém překladu i několik titulů ve slovenštině. Jeho velkou zálibou je malba olejů na plátno, kde je zatím neobjeveným umělcem. Vytvořil i křížovou cestu, jejíž realizace v podobě turistické procházky se nyní začíná realizovat v rodné Smržovce. Urbanovy kresby často využívají mnohé firmy k reklamním účelům. Oblast reklamy je velkou výzvou a přináší nové a zajímavé možnosti realizace.

Ruda Pivrnec je značka, která se zabydlela na českém trhu a pronikla do širokého povědomí lidí. Pohled Petra Urbana na svět prostřednictvím Rudy Pivrnce oslovuje všechny sociální vrstvy obyvatel a stává se tak symbolem prototypu české povahy. Ruda Pivrnec je prostě jedním z nás a nebojí se přiznat svoje dobré i ty horší vlastnosti, proto je sympatický a uvěřitelný. Pivrnec se prostě snaží dívat se na život tak, aby i smutné záležitosti dostaly chvíli veselý šmrnc a člověk se snažil bojovat dál.

Petr Urban o sobě

Narodil jsem se do sánkařské rodiny, jak ze strany táty, tak i mámy, takže v pěti letech mi táta postavil malé sánky a pustil mě po dráze dolů, to byl unikát, děti začínají sánkovat v pozdějším věku. Naopak malují už ve školce, tak já jsem také v té době začal, v tomto směru nikdo neví, kde se „to“ ve mně vzalo, ale bylo „to“ tam. A moje babička mě v kreslení podporovala. Našívala skleněné knoflíky na karty, které pak balila do velkých balících papírů, já jsem u ní často pobýval a na ty papíry jsem si kreslil. Babička byla Němka, i já mám národnost německou, na návštěvu k ní chodily sousedky, s nimiž mluvila německy, já jsem je poslouchal a pozoroval a kreslil si u toho.

Každému je něco dáno do vínku a nějakým směrem se vyvíjí, něco vás ovlivní a někam vás to táhne. Já mám v genech sport a někdo nahoře mi dal úlohu bavit lidi, a také fantazii, kterou umím hodit na papír. Možná právě ona mi pomohla k tomu, že jsem díky ní začal vnímat pocity a dění kolem sebe a začal je kreslit. Celý život jsem sám se svou hlavou, nejdřív ve sportu, pak v kreslení. Daní za to jsou chvíle, kdy mám pocit, že mi mozek vystřelí do vesmíru.

Lidi se mě často ptají, kam na ty nápady chodím, myslí si, že je čerpám ze života, ale ono tomu tak není. Sedím doma sám a jediným oknem do normálního světa je televize, kterou mám pořád zapnutou. Kreslím každý den, začínám tak kolem čtvrté páté odpoledne a končím až pozdě v noci. Večer se mi lépe loví v hladině alfa podněty, které si chytám a přenáším na papír. Večer a v noci je „čistší vzduch“, ani se nedivím, že spousta těch, kteří tvoří, právě loví inspirace, které lítají kolem zeměkoule, když ostatní spí.

Kreslil jsem vždycky, ale v určitém životním běhu bylo důležitější sáňkování, kreslení přišlo jako priorita později. Jsem vyučený nástrojař, bylo mi vlastně jedno, co budu dělat, ale něčím jsem se vyučit musel, táta s mámou rozhodli a já jsem šel. Měl jsem stejně v hlavě sport, chtěl jsem být mistr světa a měl štěstí, že jsem se jím mohl několik let profesionálně živit. Souběžně jsem si ve volných chvílích kreslil, ale ne tak, aby mě kreslení uživilo. Nejdřív jsem byl sportovec, syn Horsta a synovec Rolanda Urbanových, účastníků olympiád v roce 1964 a 1968, táta byl i čtvrtý na mistrovství světa v Davosu, dokonce dostal nabídku, aby s celou rodinou odjel do Západního Německa a trénoval reprezentaci, ale to odmítl. Třeba bych tím mistrem světa mohl být, kdo ví. Pak jsem se začal prosazovat já a vědělo se o mně, že pořád kreslím a je to k zasmání, to samozřejmě bylo pro novináře zajímavé, takže to šlo pak ruku v ruce. Ale je pravda, že jsem už na učňáku kreslil pro spolužáky přes kopírák vtipy a vázal je do „časopisu“ Krocan, kluci si ho za korunu kupovali a já měl na svačinu, na rohlík s vlašákem. Kreslení mi pomohlo, když se mi stala největší křivda ve sportu. V roce 1983 jsem jezdil do desátého místa na světových závodech, byl jsem mistr republiky v jednosedadlových i dvousedadlových saních, třetí na světovém poháru, zajel rekord dráhy v Německu, olympiádu v Sarajevu jsem měl jasnou. Jel na ni ale nakonec syn bafuňáře a jeho táta jako trenér. To pro mě byla strašná rána. V tu dobu mě kreslení zachránilo, začal jsem připravovat vtipy a v lednu 1985 jsem s nimi vyrazil do Dikobrazu, byla to sázka, ale kreslíři mě vzali mezi sebe. První vtip, sáňkařský, mi vyšel už v únoru a kariéra se začala rozjíždět.

Věnoval jsem se kreslení i sportu. Nakonec jsem se dostal na olympiádu do Calgary v roce 1988 a do Albertville v roce 1992, z ní jsem každý den posílal vtip do deníku Sport. Pak se stalo, že opět paradoxně mi kreslení z olympiády zastavilo cestu na olympiádu v Lillehammeru v roce 1994, funkcionáři si odsouhlasili, že kazím mládež právě těmi vtipy z olympiády a nejsem vhodný typ sportovce, a ačkoli jsem byl mistr republiky, nikdo jiný ji neměl vyjetou, na olympiádu mě nepustili. Čeští sáňkaři se pak na ni dostali až v roce 2002.

Tyto moje životní kotrmelce byly pro mě školou, zjistíte, co různých podrazů se ve sportu a v životě děje, co všechno musíte překousnout a jít dál, když to ustojíte a zůstanete sami sebou, posílí vás to, zvládnete spoustu dalších věcí. Jsem narozený ve znamení Lva, nerad prohrávám a jsem velký individualista, vždycky jsem se chtěl spolehnout sám na sebe a něco dokázat. V jednu dobu jsem litoval, že nemám umělecké školy, dneska jsem rád, na všechno jsem si přišel sám a žádný učitel mě nenutil vzít za svůj jeho styl a myšlení. Už na základní škole jsem vybočoval z řady, což se samozřejmě trestalo a vy si pak po celý život nesete pocit hořkosti. Málokdo to ví, ale mým „koníčkem“ ve sportu byla a je atletika, běhy na střední a dlouhé tratě, v zimě jsem sáňkoval, v létě běhal, vlastně i v zimě, když to šlo. Jako dorostenec jsem měl medaile i z mistrovství republiky, trénoval jsem a závodil ještě v devadesátých letech. V atletice mě bavilo, že jedu sám na sebe, co naběhám, to v nohách mám, saně jsou technický sport, můžete mít fyzičku, dar sjet dráhu, ale když nemáte dobré saně, prostě to nejde.

Všechno, co jsem dělal a dělám, tak s myšlenkou být nejlepší, nechci nikdy dělat zbytečné věci, všechno musí mít smysl. Skoro deset let jsem se věnoval i józe, ale tím, že jsem šel do ní naplno, musel jsem se rozhodnout, buď „nadpozemská“ jóga, nebo „normální“ život. Stál jsem třeba hodinu na hlavě, uměl „hýbat střevy“, „pouštět hlavu mimo tělo“, tomu všemu musíte podřídít celý rytmus dne a věnovat se jen tomu. Musel jsem se rozhodnout, mě nebaví dělat věci napůl, rodina a práce zvítězila. Se sáňkováním jsem „už“ v padesáti letech skončil, to jsem získal svůj poslední, sedmáctý titul mistra republiky, k běhání se stále vracím.

Vlastně i v kreslení to mám podobně, živím se kreslením vtipů do knížek a kalendářů, zabývám se kreslenou reklamou pro firmy, ale odpočinu si a mým koníčkem je malování obrazů, olejů na plátno. Můj táta byl

zasloužilý mistr sportu, já jen mistr sportu, ale na tom nezáleží, vždycky je štěstí, když můžete dělat, co vás baví, ale vy tomu musíte dát energii, čas a často i zdraví. Radost je i to, když vás váš um a schopnosti mohou živit. Paradoxní je, že jsem měl ve Smržovce mnoho let Pivrcovu putyku, lidé záviděli, že jsme bohatí díky hospodě, což bylo úplně scestné. Když jsme s hospodou skončili, mysleli si, že jen doma ležíme a nic neděláme. Spousta lidí uvažuje tak, že „jen“ něco načmárám a že to vlastně nic není a peníze mi snad chodí samy, nechápou, že nejdůležitější je chránit si autorská práva, vtipy vymyslet, obrázky prodat. Kreslení je řehole stejně jako sport a poznal jsem, že i hospoda, ačkoliv jsem si naivně myslel, že to je fajn záležitost. Teď to vidí i syn Petr, který provozuje v Praze na Starém Městě Pivrcovu hospodu, kde jsme spolumajitelé. Dává jí postupně novou tvář, já myslím, že se mu daří, ale je to boj, jak si podnik od rána do noci nehlídáte, přicházejí těžkosti, v tomto prostředí především problémy s personálem, nikdy si neodpočínáte, pořád musíte být ve střehu, kde jsou úniky, pořád hrozí kontroly a to, že hosté nepřijdou. A stát vám vůbec nepomůže. Zase se musíte spolehnout sám na sebe.

Každý den mám před sebou čistý papír a tužku a za sebou rodinu, která mi dává prostor být sám sebou a nezatěžovat se běžnými starostmi, ale na mně je, abych dokázal svou hlavou zajistit příjem. Kreslení mě živí skoro třicet let, jenže zlatá doba českého kresleného humoru je pryč, humoristické časopisy se neuživí, vydáte-li knížku, putuje naskenovaná hned po internetu, takže přicházíte o zisky z jejího prodeje, naopak si vás možná někdo všimne a objedná u vás reklamu třeba na billboard, na leták, novoročenku, nebo obrázek na míru pro manžela. Kreslení je pro mě adrenalin, který mi dával dříve sport, každá nová výzva se podobá závodu. Nekreslím totiž jen klasické vtipy, ale právě pro různé firmy vtipy na téma třeba zemědělské stroje, léky, elektromateriály, bezpečnost práce a tak dále. Mnoho let jsem kreslil kalendáře pro firmy, které vyrábějí například bezpečnostní dveře, lepidla, či zahradní nářadí. Zkuste si vtipkovat deset let na jedno téma, tak aby majitelé firmy byli spokojeni a jejich zákazníci ještě víc. Není to jednoduché a adrenalin to rozhodně je. Je to jen otázka hlavy, vůle a také podpora blízkých, kterou mám. Manželka je mi po celých 35 let, co jsme spolu, oporou a dává mi prostor, jsme sehraní a umíme se doplňovat, i to je část úspěchu.

I když není jednoduché uživit se kresleným humorem, protože nikdy nevím, co bude zítra, jestli někdo zavolá a objedná si třeba kalendář, reklamní kampaň, novoročenku, obrázek k narozeninám nebo si koupí obraz a jestli já představu objednatele zvládnou, každý úkol je pro mě meta, které chci dosáhnout a být v ní nejlepší, to se ani léty nemění. Kdybych se nemusel starat, jak zaplatím všechny závazky, to bych se pak věnoval jen malbě olejů. To by mě bavilo. Být v nich nejlepší na světě, tak to už asi nezvládnou, ale těší mě, že už mám několik věrných kupců a že je zájem o mou křížovou cestu, s níž jsem byl pozván i na velké církevní slavnosti do Stuttgartu a možná se stane turistickou procházkou u nás ve Smržovce.

Mohl bych říci, že jsem šťastný člověk, ale moje nátura, která mě žene pořád dál, mi to nedovolí vyslovit, nikdy jsem se neuměl nahlas radovat, protože vím, že musím na sobě pracovat a být čím dál lepší. Manželce často lidé říkají, jaká se mnou musí být doma legrace, ale humor je dřina. Doma moc nemluvíme a jsem sám se sebou. Zaplaťpánbůh nápadů mám pořád hodně, a nechci to zakřiknout, ale musíte mít vnitřní kázeň a také „sitzfleisch“ a každý den odmalovat kilometry čar a vybarvit x papírů. Můžu jen litovat, že jsem nebyl vsazen třeba do tenisové rodiny, mohli jsme být nejlepší na světě a malovat si jen pro radost. Takhle chytla můj bacil i dcera Markéta, která se živí fotografováním a kreslením a ví, co to všechno obnáší. Když byly naše děti malé, taky si vlastně myslely, že táta je pořád doma a může si malovat, až teď zažívají, jak je to složité. Ale to si nestěžuju, chci vlastně jen poděkovat za to, že jsem dostal úlohu na tomto světě bavit lidi a jsem rád, že se mi to, i díky zázemí, které mám, snad daří.

„BACHA, STRAŠNĚ NASÁVÁ!!“

„TAK JAKO VŽDYCKY, JEDNOU TŘI PROMILE?!“

„ŠÉFE, REKLAMACE... TADY PANIČCE TĚCH ŠEST DVANÁCTEK NESEDÍ
A CHCE JE VYMĚNIT ZA GRIOTKU...“

„TADY TO NEPIJTE... TÁMHLE U RÁKOSÍ JE ČISTĚJŠÍ!“

„NEJSOU TO TI SPOŘÍLKOVÉ, CO BYLO JEJICH HESLEM - KDO SPOŘÍ, MÁ ZA TŘI?“

„JÉ, PANE DOKTORE, ŽE VY JSTE TAKY MAROD... JSTE DNESKA NÁKEJ POBLEDLEJ!“

„MUSÍM NOUZOVĚ PŘISTÁT, MÁM ZARAŽENÝ VĚTRY!“

„MUSÍM OKAMŽITĚ DO HOSPODY PRO TLAK, MÁM POVADLOU PNEUMATIKU!“

„RÁDA BYCH SE U VÁS VOHŘÁLA... JSEM PROMRZLÁ NA KOST!“

„NO TAK, MLADÍKU, PŘECE NENECHÁTE STARÝHO ČLOVĚKA JÍT PĚŠKY...
KOPNĚTE DO MĚ!“

„BACHA, VOLE... NEJSOU SLEPÝ!“

„POKAŽDÝ, KDYŽ MUSÍM PROJÍT TÍMHLE PÁRKEM, TAK SE MÁLEM
PODĚLÁM STRACHY. PREJ TADY ŘÁDÍ TEN ŠILENEJ POLICAJT!“

„ZACHOVEJTE KLID, NEBEZPEČÍ JE ZAŽEHNÁNO... ZASTAVILI JSME KRVÁCENÍ!“

„...JÁ TO VĚDĚL, ŽE VY DVĚ SI JEDNOU VJEDETE DO VLASŮ!“

„DOKUD PIL SVĚTLÝ PIVO, TAK TO ŠLO... ALE TEĎ, CO CHLASTÁ TO ŘEZANÝ...“

„HÁDEJ, ŽENO, KOLIK MĚ DNESKA ŠACOVALO KAPSÁŘŮ...“

„TAK UŽ TO TAK NECHĚJTE, DÁME MU JMÉNO MAXI PUŇŤA
A OBČAS VÁM HO PŮJČÍM.“

„NEVIDĚLI JSTE MANŽELA? ...UTRYH SE MI OD ŘETĚZU!“

„NO TAK DOBRÁ... SKOČ SI NA JEDNO!“

„KOUKEJ, MÁMO, TATÍNEK MÁ HODINKY S KRVOTRYSKEM!“